

Heracleum Persicum'a Bağlı Gelişen Fitokontakt Dermatit

Phytocontact Dermatitis Due to *Heracleum Persicum*

İsa AN^a

^aDeri ve Zührevi Hastalıkları ABD,
Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Diyarbakır, TÜRKİYE

Received: 16 Oct 2017

Accepted: 07 Nov 2017

Available online: 11 Dec 2019

Correspondence:

İsa AN

Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Deri ve Zührevi Hastalıkları ABD,
Diyarbakır,
TÜRKİYE/TURKEY
is_an89@hotmail.com

Anahtar Kelimeler: Dermatit,
alerjik kontakt; deri hastalıkları

Keywords: Dermatitis,
allergic contact; skin diseases

Türkiye’de suh bitkisi olarak bilinen *Heracleum persicum* (HP), 3.000’den fazla tür içeren Apiaceae ailesine ait çiçekli bir bitkidir. Bu bitki İran, Irak ve Türkiye’nin bazı bölgelerinde yetişmektedir.¹

Bu çalışmada, HP temasına bağlı fitokontakt dermatit gelişen bir hastanın sunulması amaçlanmıştır.

Elli yedi yaşındaki erkek hasta, kollarda ve gövde ön yüzünde büllöz lezyonlar nedeni ile başvurdu. Hastanın tarlada ot biçerken suh bitkisi ile temasından yarım saat sonra temas eden bölgelerde şiddetli kaşıntı ve yanma oluşmuştur. Bir gün sonra gövde ve kollarda veziküller ve büllöz lezyonlar ortaya çıkmıştır. Hasta, daha önce bu bitki ile benzer bir temasının olmadığını belirtmekte idi. Hastanın hipertansiyon dışında sistemik bir hastalığı ve ilaç kullanım öyküsü yoktu. Dermatolojik muayenede, gövde ön yüzünde ve kollarda eritemli zeminde çok sayıda vezikül ve büll görüldü (Resim 1, Resim 2). Hastanın yanında getirdiği ot için Botanik Ana Bilim Dalına konsültasyon yapıldı ve otun HP olduğu öğrenildi (Resim 3). Hastaya mevcut bulgularla HP’ye bağlı gelişen fitokontakt dermatit tanısı konuldu. Sistemik metilprednizolon 40 mg/gün, oral antihistaminik ve ıslak pansuman tedavisi başlandı. Bir hafta sonra lezyonların hiperpigmentasyon bırakarak gerilediği görüldü. Hastadan bilgilendirilmiş onam formu alınmıştır.

HP; antioksidan, antikandidal, antibakteriyel, sitotoksik, immünohistaminolitik, antikonvülzan, antiinflamatuvar ve analjezik özellikleri nedeni ile yaygın olarak kullanılmaktadır. HP’nin bilinen fitokimyasal bileşenleri; uçucu maddeler, terpenoidler, triterpenler, furanokumarinler, flavonoidler ve alkaloidlerdir. HP’nin içerdiği furanokumarinler aynı zamanda etkili dermal fotosensitize edici ajanlar olup, lökoderma tedavisinde yaygın olarak kullanılmaktadır. Ek olarak, birkaç furanokumarinin kanserojen olduğu ve büyüyen embriyoda malformasyona neden olduğu bildirilmiştir.¹⁻³

HP, fotosensitize furanokumarinleri içerdiğinden, insan derisi ile temas halinde ve ultraviyole radyasyon ile kombinasyon hâlinde, temastan 15 dk sonra bir fitotoksik reaksiyon meydana gelmektedir. Yaklaşık 24 saat sonra ciltte eritem ve ödem ortaya çıkmakta ve onu birkaç gün sonra inflamatuvar reaksiyon izlemektedir. Yaklaşık bir hafta sonra aylarca sürebilen bir hiperpigmentasyon oluşmaktadır. Etkilenen cilt ultraviyole ışınlarla yıllarca duyarlı kalabilmektedir.^{2,4}

RESİM 1: Gövde ön yüzünde eritemli zeminde çok sayıda vezikül ve büll görülmektedir.

RESİM 2: Kollarda eritemli zeminde çok sayıda vezikül ve büll görülmektedir.

Fitodermatit; iritan fitodermatit, alerjik fitodermatit ve fitofotodermatit olmak üzere üç ana alt gruba ayrılabilir. ⁵ Hastamıza, lezyonların bitki ile temastan kısa bir süre sonra ve güneş ışığı maruziyeti sonrasında uygulama alanında oluşması nedeni ile iritan fitofotodermatit teşhisi konulmuştur.

Fitodermatitlerin tedavisinde en önemli basamak bitki ile temasın kesilmesidir. Lokal veya sistemik kortikosteroid ile hastanın kaşıntısına yönelik antihistaminik tedavi verilebilmektedir. Ayrıca, lokal yara bakımı açısından antimikrobiyal ajanlar kullanılabilir. ⁵ Hastamız; sistemik

RESİM 3: *Heracleum persicum* bitkisi görülmektedir.

steroid, oral antihistaminik ve ıslak pansuman tedavisiyle düzelmiştir.

Sonuç olarak; Türkiye'nin bazı bölgelerinde de bulunan HP'nin furanokumarinler içerdiği ve bitki ile temas sonrası güneş ışınlarına maruz kaldığında kontakt dermatite neden olabileceği klinisyenler tarafından akılda tutulmalıdır.

Finansal Kaynak

Bu çalışma sırasında, yapılan araştırma konusu ile ilgili doğrudan bağlantısı bulunan herhangi bir ilaç firmasından, tıbbi alet, gereç ve malzeme sağlayan ve/veya üreten bir firma veya herhangi bir ticari firmadan, çalışmanın değerlendirme sürecinde, çalışma ile ilgili verilecek kararı olumsuz etkileyebilecek maddi ve/veya manevi herhangi bir destek alınmamıştır.

Çıkar Çatışması

Bu çalışma ile ilgili olarak yazarların ve/veya aile bireylerinin çıkar çatışması potansiyeli olabilecek bilimsel ve tıbbi komite üyeliği veya üyeleri ile ilişkisi, danışmanlık, bilirkişilik, herhangi bir firmada çalışma durumu, hissedarlık ve benzer durumları yoktur.

Yazar Katkısı

Bu çalışma tamamen yazarın kendi eseri olup başka hiçbir yazar katkısı alınmamıştır.

KAYNAKLAR

1. Miraj S. A systematic review on the *Heracleum persicum* effect and efficacy profiles. *Der Pharma Chemica* 2016;8(14):140-2.
2. Hemati A, Azarnia M, Angaji AH. Medicinal effects of *Heracleum persicum* (Golpar). *Middle-East J Sci Res* 2010;5(3):174-6.
3. Mojab F, Rustaiyan AH, Jasbi AR. Essential oils of *Heracleum persicum* Desf.ex Fischer leaves. *Daru* 2002;10(1):6-8.
4. Nielsen C, Ravn HP, Nentwig W, Wade M. The Giant Hog-weed Best Practice Manual: Guidelines for the Management and Control of Invasive Weed in Europe. Hoersholm: Forest & Landscape Denmark; 2005. p.42.
5. Kutlubay Z, Sevim A, Engin B, Tüzün Y. Photodermatoses, including phototoxic and photoallergic reactions (internal and external). *Clin Dermatol* 2014;32(1):73-9. [[Crossref](#)] [[PubMed](#)]